

Minnesanteckningar från mötet 2019-11-04 om invallning på östra sidan Vindelälven.

Närvarande: Tore Forsberg, Conny Eriksson, Malin Österlund och Christer Nygren Vännäs kommun
Anneli Jönsson Vattenfall
Lina Andersson, Sofia Olsson och Jacob Eriksson
Länsstyrelsen
32 st boende, närvarolista bifogas

Tore hälsade alla välkomna och därefter presenterades deltagare från kommunen, Vattenfall och Länsstyrelsen sig.

Tore inledde med en historisk bakgrund till invallningsföretagen från 1938 och 1940. 1995 var det mycket höga flöden då snösmältningen i fjällen och skogslandet skedde samtidigt. Risken för översvämning var överhängande så det var stora insatser på att valla in med sandsäckar, från Ing 3 i Boden var det personal på plats.

Efter att faran var över 1995 träffades Länsstyrelsen och kommunen där man diskuterade vallarna och det beslutades då att vallarna skulle återuppbyggas och att höjden ska ligga på samma nivå som beslutades 1938 vilket motsvarar +81,00 i dagen höjdsystem.

1996 hölls invallningsförrättning för västra och östra Vindelälven samt för Vännäsby. Östra sidan överklagades och man fick rätt i mark- och miljödomstolen med motiveringen att kommunen och Vattenfall inte hade rådighet dvs man ägde ingen fastighet inom berört område. Västra sidan och Vännäsby byggdes 1997 och därefter tog styrelsen för respektive område över ansvaret för vallen. Däremot har styrelsen för invallningsföretagen på östra sidan avvecklats sig själva så idag finns ingen styrelse.

Brån-Strand-Berg är en omprövning gjord och vallen har återuppbyggt till +81,00 under 2019 och detta har finansierats via medel från Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB) och bygdeavgiftsmedel. Förrättning om bildande av styrelse ligger nu hos Lantmäteriet.

I kommunens Översiktsplan (ÖP) är det sagt att där det inte finns vallar ska nybyggnation av hus ligga på minst +81,00. Detta gällande även Brån men nu i och med att vallarna har återskapats så är denna restriktion släppt.

I dagsläget har kommunen och Vattenfall ingen rådighet på östra sidan då ingen äger en fastighet inom båtnadsområdet. Det som behövs är en medsökande för nu gällande invallningsföretag och inom Vännäs kommun är det 2 st. Vid omprövning kommer nya fastigheter med som inte finns med idag och liknande i Brån kommer byggnader att

Vännäs Kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Postadress 911 81 Vännäs
Besöksadress S Drottninggatan 2
Tel vx 0935-143 11
Org nr 212000-2841
E-post: vannas.kommun@vannas.se

värderas högre än enbart mark.

Kommunens inriktning är att få tillstånd en omprövning så att medel kan sökas från MSB och bygdeavgiftsmedel för återuppbyggnad av vallarna som ska vara ett skydd för fastigheterna på östra sidan Vindelälven.

Sofia Olsson från Länsstyrelsen informerade om tillsyn kopplat till invallningsföretagen. Invallning hamnar under markavvattning vilket också innebär att skydda mot vatten. Detta innebär att man är skyldig att underhålla anläggningen i detta fall vallarna för att undvika skada. Det är viktigt att man har koll på vallen en sk. egenkontroll som ska vara till hjälp för att undvika skador mm.

Översvämningar över eller genom vallen som ställer till skada innebär att invallningsföretagen blir skadeståndsskyldiga.

Länsstyrelsen är tillsyningsmyndighet som innebär att man ser till att tillstånden följs och görs inte det kan föreläggande ställas till invallningsföretagen.

I fallet nu eftersom det inte finns någon fungerade styrelse för invallningsföretagen är markägare enligt 1938 och 1940 års beslut ansvariga för vallen på östra sidan Vindelälven.

Jacob Eriksson från Länsstyrelsen informerade om översvämningdirektivet från 2007 där det i Sverige finns 18 utpekade ställen som har hög risk för översvämning varav Vännäsby är en av dessa objekt. Jacob visade en karta över östra sidan som visar vart vallarna är för låga eller inte finns respektive vart den ligger i rätt höjd. Kartan visar att det är stora delar av vallen inte ligger på den höjd den ska hålla dvs +81,00.

Jacob avslutade med att visa en film från 1995 i Selet då bron raserades.

Därefter togs en fikapaus.

Efter fikapausen visades invallningssträckan från 1938 och 1940 och respektive invallningsföretags ansvarsområde.

Därefter vidtogs en frågestund och frågor som noterades var:

- En fråga om kostnad uppstår efter att vallen är byggt vilka medel kan man söka då?
Svar: man kan söka från bygdeavgiftsmedel då dessa medel är avsedda att gå till dessa åtgärder.
- Fråga hur stor del har Vattenfall i invallningsföretagen?
Svar: Vattenfall har 20% men vissa sträckor har Vattenfall det fulla ansvaret dvs 100%.
- Fråga: är vallarnas tillkomst föranlett av att Stornorrfors byggdes?
Svar: Invallningarna fanns långt innan Stornorrfors byggdes.
- Fråga: Vad har Vattenfall för ansvar?
Svar: Vattenfall har fullt ansvar på de delar av vallen som är utpekade som Vattenfalls och dessa delar kan sitta ihop med invallningsföretaget.
- Varför är det inte strandskott på östra sidan som det är gjort med västra?
Svar. Regleras enligt dom dvs, vissa sträckor har Vattenfall ansvar för och vissa sträckor har ersatts med pengar till markägaren som då har ansvaret. Om man är

intresserad hur det ser ut kan man kontakta Anneli Jönsson på Vattenfall som kan tala om hur det ser ut förbi den egna fastigheten.

- Fråga: många på mötet anser att Bergsforsen är dämningen och att flödet där måste ökas så är det inga problem uppströms?
Svar Länsstyrelsen tar sig an frågan och återkommer om vad som gäller för Bergsforsen.
- Fråga: många på mötet anser att det inte är samma förutsättningar idag som 1938 och 1940?
Svar: Länsstyrelsen menar att detta får tas upp i omprövningen.
- Fråga : mötet anser att järnvägsbron dämmer då den är för låg och vad kan bron ha för påverkan på vallen höjdmässigt?
Svar: Länsstyrelsen kommer att titta på detta och vad för beslut som finns när bron byggdes.
- Fråga: Hur vet man vilka som är andelsägare i vallen idag?
Svar: Förteckning på andelsägare och andelstalen i respektive invallningsföretag som är gällande idag bifogas minnesanteckningarna. Vad man mer kan säga att det är många idag som inte är med som andelsägare men ska vara det och detta är en del som omprövningen också syftar till att få andelstalen som speglar verkligheten idag.
- Fråga: Vem är kontaktperson på kommunen?
Svar: Tore Forsberg.

Kommunen kommer att kalla till ett nytt möte under kvartal 1 2020 för omprövning av östra sidan.

Vid pennan

Christer Nygren

Bilaga Närvaroförteckning

Förteckning över andelsägare och andelstal nu gällande från 1938 och 1940.
Vattendom Järnvägsbron och E12 bron samt Linas svar inkl. Bergsforsen

